

Asia: OM 9/021/2016

Tuomioistuinviraston perustaminen

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko vai vastustatteko tuomioistuinviraston perustamista?

Kannatan

Mikä on yleinen arvionne toimikunnan ehdotuksesta?

Toimikunta on huolellisesti perehtynyt tuomioistuinviraston perustamisessa huomioon otettaviin kysymyksiin. Toimikunnan ehdotus on pääosin kannatettava.

Miten arvioitte tuomioistuinviraston hoidettaviksi ehdotettuja tehtäviä?

Tuomioistuinvirastolle kuuluvista tehtävistä säädettäisiin tuomioistuinlain 19 a luvun 2 §:ssä. Mietinnön sivulla 67 todetaan ettei viraston luettelo tehtävistä olisi tyhjentävä, vaan siinä mainittaisiin viraston keskeiset tehtävät. Viraston tehokkaan toiminnan ehdoton edellytys on riittävien resurssien turvaaminen. Resurssinäkökulmasta voisi olla tarpeen jatkovalmistelun yhteydessä tarkentaa viraston tehtävien sisältöä ja laajuutta. Ehdotuksen mukaan oikeusministeriö huolehtisi tuomioistuinviraston tulosohjauksesta. Tulosohjaus koskisi yhtäältä tuomioistuinlaitosta kokonaisuutena ja toisaalta tuomioistuinvirastoa. Tuomioistuinlaitoksen riippumattomuutta korostaisi se, että tuomioistuinviraston tulosohjauksesta oikeusministeriön sijasta vastaisi suoraan eduskunta.

Pidättekö toimikunnan arviota tuomioistuinviraston henkilöstömäärästä oikeana ja riittävänä?

Ehdotuksen mukaan perustettavan viraston henkilötyövuosien määrä tulisi olla vähintään 45 henkilötyövuotta. Ehdotuksesta ei ilmene, mihin seikkoihin toimikunnan arvio henkilökunnan määrästä perustuu. Arvioitu henkilöstömäärä on myös huomattavasti vähäisempi kuin vertailumaiden tuomioistuinvirastoissa. Viraston tehokkaan toiminnan turvaamiseksi henkilöstömäärän tulee olla viraston toiminnan alusta alkaen riittävä. Arvio henkilöstömäärästä vaikuttaa alimitoitetulta.

Miten arvioitte toimikunnan ehdotusta tuomioistuinviraston johtokunnan kokoonpanosta ja nimeämismenettelystä?

Etelä-Savon kärjäoikeus on johtokunnan kokoonpanon osalta samaa mieltä kuin eriävän mielipiteen mietintöön jättänyt hovioikeudenneuvos Kimmo Vanne. Toimikunnan kokoonpanossa ei ole myöskään riittävästi otettu huomioon sitä, että kärjäoikeudet ovat viraston toiminnan kannalta keskeisessä asemassa. Lainkäytön painopiste tulisi näkyä johtokunnan kokoonpanossa. Näin ollen kärjäoikeuksien edustus tulisi johtokunnassa olla suurempi. Kärjäoikeuksien edustusta voitaisiin lisätä joko korottamalla johtokunnan jäsenten määrää tai korvaamalla asianajajien edustaja kärjäoikeuksien edustajalla. Johtokunnan jäsenten valintamenettely vaikuttaa monimutkaiselta. Emme kuitenkaan osaa suoraan ehdottaa vaihtoehtoisia malleja.

Miten arvioitte toimikunnan ehdotusta tuomioistuinviraston johtokunnan ja ylijohdajan välisestä toimivallanjaosta?

Toimivallanjaosta ei lausuttavaa.

Mikä on kantanne toimikunnan esittämään viraston sijaintipaikkaan ja sijaintipaikan valinnassa huomioon otettaviin seikkoihin?

Tuomioistuinviraston toimivuus on tärkeää. Toimivuuden kannalta viraston perustaminen pääkaupunkiseudulle on perusteltua.

Muuta huomioitavaa?

Ylijohdajan kelpoisuusvaatimusten osalta kärjäoikeus katsoo, että kelpoisuusvaatimuksina tulisi olla muun oikeustieteen ylemmän korkeakoulututkinnon kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittaminen, tuomioistuinlaitoksen tuntemus ja käytännössä osoitettu johtamistaito.

Virtanen Marja
Etelä-Savon kärjäoikeus